
Stockholm očima Adély Šatalíkové

---

1. V jaké destinaci jste zahraniční pobyt absolvovala? Co Vás vedlo k výběru této destinace?

Pobyt jsem absolvovala ve švédském Stockholmu v Českém centru, které má za úkol šířit českou kulturu po celém Švédsku. Severské země mě lákaly už od té doby, co jsem je procestovala před čtyřmi lety během svého vlakového roadtripu po Skandinávii. Právě Stockholm se mi ze všech švédských měst líbil úplně nejvíc a moc jsem toužila po tom se tam vrátit. Švédové mě vždy inspirovali svým životním stylem a národ samotný svou vyspělostí, designem a architekturou, takže jsem chtěla v zemi nějakou dobu pobýt a lépe tamnější mentalitu pochopit. Absolvovat stáž ve Švédsku mi také připadalo velmi prestižní z kariérního hlediska.

2. Jaký typ studijního programu jste absolvovala? (Erasmus+ tj. pobyt na univerzitě nebo praktická stáž, nebo jiné).

Absolvovala jsem praktickou stáž v Českém centru Stockholmu, týkala se zejména organizací akcí, výstav, komunikace s českými umělci a ambasadory, tvorby rozhovorů a textů s nimi, fotografování a správy sociálních sítí.

3. Jak jste zvládala cizí jazyk? Bylo pro Vás náročné komunikovat, absolvovat výuku, případně složit závěrečné atestace?

Švédsky neumím, ale ve Stockholmu všichni mluví výborně anglicky. I ti starší, na což jsem nebyla z postkomunistického Česka zvyklá. Šedesátiletý švédští manželé u kterých jsem bydlela mluvili anglicky pomalu lépe než já. Jinak vzhledem k tomu, že jsem zvyklá hodně cestovat a ještě před studiem dějin umění jsem absolvovala pár několikaměsíčních pobytů v zahraničí, mám angličtinu na komunikační úrovni velmi dobrou a problém se dorozumět tam vůbec nebyl. V Českém centru jsme navíc komunikovali v rámci týmu česky, texty na sociální sítě a komunikace se švédskými institucemi ale samozřejmě probíhala v angličtině. Pomohlo mi to vytříbit si svou psanou a profesní angličtinu. Byla jsem ale překvapena jak moc mě bavila švédština - učila jsem se jí v mobilní aplikaci a nasávala jsem nová slova, dokonce jsem se ke konci domluvila i v obchodě. Myslím, že kdybych zůstala třeba rok, byla bych schopna se jí naučit.

4. Čím Vás pobyt nejvíce obohatil? Co pokládáte za nejvíce přínosné?

Pochopení životního stylu a mentality Švédů. Oproti nám mají jinak nastavené priority, chovají se vždy mile, pečují o svoje fyzické i psychické zdraví. Zároveň si cením české zdravotní péče, která je, překvapivě stále lepší u nás než ve Švédsku. Tohle je pro mě opravdu ten největší životní přínos a myslím si, že právě proto je důležité využít Erasmu - získat nový rozhled a pochopení České republiky v širším kontextu. Také pro mne bylo nesmírně přínosné, že jsem našla svou lásku k přírodě a načerpala v ní ve Švédsku strašně moc energie. Stockholm a jeho okolí z hlediska krásné přírody a jezer mohu rozhodně doporučit všemi deseti!

5. Doporučila byste studijní pobyt v zahraničí dalším studentům?

Jak jsem již zmínila v předchozím bodu, rozhodně doporučila! Sama bych si nikdy nemohla žít tři měsíce ve Stockholmu dovolit, jsem tedy neskutečně ráda za tuto příležitost.

6. Jaké památky, církevní stavby, muzea a galerie jste navštívili a která osobně pokládáte za nejzajímavější?

Stockholm se rozkládá na několika ostrovech švédského archipelagu - na střípky rozsekaná země obklopena vodou je mezi sebou pospojována mosty či vodním MHD. Ostrovy rozdělují Stockholm tak nějak přirozeně do městských čtvrtí. Södermalm je levnější, studentský a stylový, najdeme zde třeba muzeum fotografie. Gamla Stan je staré město plné romantických uliček připomínající Staré Město pražské. Tyčí se zde Královský palác nebo parlament. Ostrov Djurgarden, "královny zahrady", ze začátku park plný muzeí (Nordiska museet a Muzeum Vasa) postupně přechází do divoké přírody, kde můžeme spatřit i srnky. Návštěva muzeí a galerií ve Stockholmu je tedy zážitek cílící na všechny smysly, propojuje město, umění a přírodu. Co se technikálií týče - ve Stockholmu je celá řada muzeí zdarma, a to pro všechny, ne jen pro studenty. Zdarma však bývají přístupné pouze stále sbírky, aktuální výstavy (a to i v institucích, které se prezentují "vstupem zdarma") jsou obvykle zpoplatněné. A za vstup se bohužel platí nemalé peníze, jelikož Švédsko je velmi drahá země.

Supermarket Art Fair

Než se pustím k části o muzeích a galeriích, ráda bych napsala i o Supermarket Art Fair Stockholm, což je akce, která probíhala ve Stockholmu ke konci mého stáže a na které jsme se jako České centrum podíleli. Zastupovali jsme zde českou galerii Altán Klamovka, malou galerii sídlící v budově gotického altánu nedaleko Anděla. Díky svému umělecko historickému zaměření jsem měla tu možnost se organizaci této akce věnovat nejvíc ze všech stážistek a bylo to tak příjemné vyvrcholení mého pobytu ve Stockholmu. Supermarket Art Fair sdružuje galerie z celého světa během několika dní na jednom prostoru. Každá z galerií má k dispozici svůj prostor, který tvoří zhruba třináct metrů čtverečních. Je jen na nich, jak se s malým místem poperou a co nejlepšího dokážou předvést. Výstava prezentována na malých prostorech je doplněna bloky performance a happeningů. Altán Klamovka přivedl pod záštitou kurátorky Lenky Sýkorové českého performance umělce Jana Pfaiffera a další umělce z evropských zemí.

Fotografiska

Teď už konečně na klasická muzea a galerie. Jedním z největších zážitků pro mne byla rozhodně Fotografiska, jelikož jsem milovnicí fotografie, praktikující fotograf, a o fotografii a feminismu jsem psala i svou bakalářskou práci. Fotografiska, jedno z největších muzeí fotografie v Evropě se nachází i ve Stockholmu. Kromě Švédska má ale pobočku i v New Yorku a Tallinu. Muzeum leží v cihlové budově bývalého celního úřadu a prezentuje současnou moderní fotografii. Vstupné do Fotografisky je dost vysoké, pohybuje se od 200 do 300 švédských korun, tedy kolem 500 Kč. Tato investice se ale vyplatí, já ji navštívila hned dvakrát. Expozice zde není stálá a atmosféra ve které fotografie vystavují je nezapomenutelná - kurátorský výborně odvedená práce, kdy můžeme vidět fotografie vystupující ze tmy, které jsou perfektně nasvíceny, doplněny tématickou hudbou a zajímavými popisky, v člověku vzbudí ty správné emoce. Shlédla jsem zde například dílo fotografky Porodiny, která tvoří módní fotografii a zachycuje divokou krásu ženy nebo fotografické dílo Andyho Warhola. Moderna Museet U moderního umění zůstaneme a přesuneme se k dalšímu mému oblíbenému muzeu - Moderna Museet, muzeum moderního umění ve Stockholmu spojené s ArkDes, oddíl, který pod sebou skrývá architekturu a design. Do tohoto muzea je dokonce vstup úplně zdarma, navíc kloubí nádhernou skandinávskou architekturu, průhledy do travnatých ploch Stockholmu a výstavními prostory. V muzeu je i několik kaváren a jednoduše to tam žije. Myslím, že to se dá říct o málokterém muzeu či galerii u nás, mám ale pocit, že se o to pokouší nová Kunsthalle. V Moderna Museet najdeme doopravdy moderní a konceptuální umění a audiovizuální tvorbu. ArkDes také

stojí za to navštívit, švédský design a architektura jsou totiž světově proslulé - můžeme si prohlédnout rozsáhlé popisy historie architektury ve Švédsku nebo zjistit jak se měnil font známého nábytkového řetězce IKEA.

National Museum

V mém výčtu nelze opomenout ani National Museum, jehož stálá a rozsáhlá expozice je také k dispozici zdarma. Muzeum se týčí na ostrově Normalm v novorenesanční budově. Kurátorsky opět výborně odvedená práce, kdy jsou jednotlivá díla rozdělena po staletích, takže i poměrně objemné sbírky jde vlastně poměrně zábavně projít během několika hodin - navíc je to velmi přehledné. Pro Českou republiku zde rozhodně stojí za shlédnutí Švédy ukradené Rudolfské sbírky. Najdeme zde například dílo od Archimbolda. Sbírká sahá od starších děl až po ty moderní, opět nezapomíná na proslulý švédský design a jak postupujeme sbírkou do dvacátého století, můžeme si prohlížet i nábytek, kuchyňské spotřebiče, a další vymoženosti.

Muzeum Vasa

Se Stockholmem je nedílně spojena loď Vasa - tu si objednal švédský král Gustav II Adolf v roce 1626, kvůli megalomanským plánům se ale loď ihned po výjezdu potopila. Dochovala se ale ve výborné kvalitě, a to díky specifickému bahnitému prostředí. Velkolepá expozice samotné lodi je uvedena právě filmem o historii lodi, o tom proč se vlastně potopila a jak se podařilo ji dostat z moře ven. Kromě lodi se na výstavě nachází celá řada infopanelů, které jsou velmi interaktivní. Vzhledem k tomu, že jsem do muzea šla s nevelkým očekáváním a předpokladem, že uvidím jen "starou loď", jsem byla doopravdy unešena. Jak celým pojetím výstavy, infopanelů, krátkých filmů, dokonce i kreativních činností pro děti, tak i samotnou lodí. Můžeme zde dokonce vidět kostry lidí, kteří na palubě zemřeli a modelaci toho, jak mohli zhruba vypadat. Navíc je loď umístěna ve speciální budově ve tvaru plachetnice, a to přímo u moře! Za návštěvu rozhodně stojí, myslím že zvláště pro restaurátory to může být nesmírně zajímavé.

Royal Palace a Stockholm City Hall

Ve Starém městě ve Stockholmu, které se nachází na ostrově Gamla Stan najdeme i královský palác - Royal Palace. Já měla to štěstí, že jsme měli kanceláře přímo naproti tomuto paláci, takže jsem na něj každý den mohla koukat z okna. Palác jsem také samozřejmě navštívila. Stojí za to vidět královské klenoty a komnaty královského paláce alespoň jednou za život, podruhé (tedy vlastně potřetí, jelikož poprvé jsem zde byla asi před čtyřmi lety) bych ale Royal Palace vyloženě nevyhledávala a dala přednost jiným muzeím. Další z architektonických krás, kterou jsem navštívila je i stockholmská radnice Stockholm City Hall, téměř sto let stará budova ve které se snoubí nespočet neo stylů. Opět stojí na samém okraji ostrova u moře a tyčí se tak v nádherném panoramatu města. Prohlídka radnice je možná pouze komentovaná a trvá zhruba čtyřicet pět minut, opět ale stojí za návštěvu a prohlídku z architektonického a uměleckého hlediska. V City Hall se koná i řada akcí a je možné si ji pronajmout například na svatbu.

Nordiska Museet

V nádherné neo historické budově je i Nordiska Museet. Zvenku vypadá velmi "staře" a z prvu jsem tedy očekávala něco jako naše Národní muzeum - nepříliš moderní prostory, starší exponáty. Byla jsem však velmi příjemně překvapena - muzeum švédské kulturní historie a etnografie je pojata velmi moderně, kromě stálých exponátů je tu i nespočet moderních výstav o módě, globálním oteplování (které zasahuje Švédsko velmi silně) a nebo zde byl model starého švédského bytu z 20. let 20. století v životní velikosti. Jednoduše řečeno - muzeum je výborně pojata a vzbuzuje spoustu emocí, zároveň se v něm mnoho dozvíte.

Závěr

Abych to shrnula, muzeí a galerií je ve Stockholmu skutečně nespočet, jsou výborně a moderně pojaty. Zejména oceňuji nádherné snoubení architektury, přírody a exponátů, které z nějakého důvodu nikdy nepůsobí tak, že by to bylo vytvořeno "na sílu", ale přirozeně a příjemně. Zamilovala jsem si jakýsi život, který v určitých muzeích funguje, to, že tam vkládají kavárny a nebo bary a člověk tam tak může strávit klidně celý den. Chvilí si procházet umění, chvíli si číst knihu u kávy, chvíli o tom přemýšlet. Myslím si, že se máme od Švédska hodně co učit v mnoha směrech, včetně toho muzejně-galerijního. Jsem ale neskutečně ráda, že jsem stockholmská muzea a galerie mohla poznat a věřím, že se tam budu na různé výstavy a expozice v budoucnu i nadále vracet.

7. Seznámili jste se v rámci zahraničního pobytu s nějakými významnými osobnostmi z oblasti historie, kultury, dějin umění, církve?

Měla jsem možnost spolupracovat s audiovizuální umělkyní Gabrielou Procházkovou, která na budovu našich kanceláří přijela promítnout svoje umění pomocí laseru. Pomocí spleťtých slov upozorňovala na špatnou situaci na Ukrajině. Dále jsem se během Supermarket Art Fair seznámila s kurátorkou Lenkou Sýkorovou, která učí kurátorská studia na FUD UJEP nebo s umělcem Janem Pfeiferem. Setkala jsem se i s českými ilustrátorskými osobnostmi, jako například s Markem Rubcem.